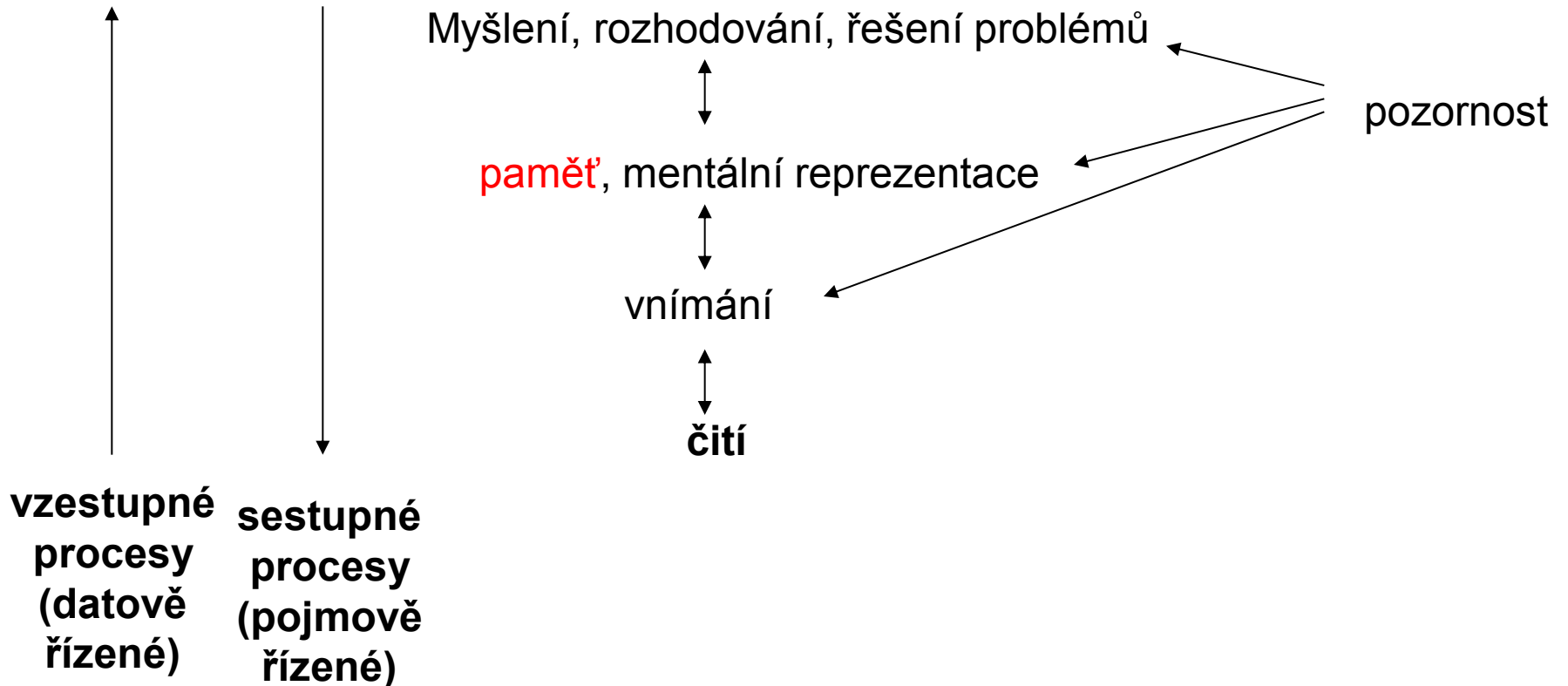

Témata kognitivní psychologie

základní myšlenka: lidské poznávání je zpracování informací – **informační paradigma**,
lidský poznávací aparát jako počítačový procesor – **počítačová metafora**

ARCHITEKTURA POZNÁVACÍHO APARÁTU

PAMĚŤ

Sv. Augustin – Vyznání (324, 314)

· Veliká jest, o můj Bože, moc paměti, nesmírně veliká; jest to prostorná, téměř bezměrná svatyně! Kdo dostoupí až na její dno? Jest to síla mého ducha, náležející mé přirozenosti. A přece ani sám nechápu, co vlastně jsem. Duch tedy jest příliš omezený, aby pochopil sám sebe! A kde jest asi to, čeho sám o sobě nechápe? Snad mimo něj a ne v něm? Jistě ne mimo; proč tedy toho nechápe?

Z toho všeho mne uchvacuje veliký údiv a jímá mne hrůza. A lidé podnikají cesty, aby se mohli diviti horským velikánům, obrovským vlnám mořským, mohutnému toku řek, širému oceánu a pohybům hvězd — sebe však zanedbávají. A nediví se tomu, že všeho toho, o čem mluvím, jsem neviděl na vlastní oči; a přece bych o tom nemluvil, kdybych i hory, vlny, řeky a hvězdy, jež jsem viděl, a oceán, o němž jsem od jiných slyšel, neviděl ve své paměti uvnitř v tak ohromných rozměrech, jako kdybych je viděl před sebou. A přece vida tyto věci na vlastní oči, nepřijal jsem jich očima do svého nitra, a také věci samy nejsou v něm, nýbrž jejich představy. Víím pouze, kterým smyslem svého těla jsem přijal dojmy těchto věcí.

PAMĚŤ

Základní druhy paměti

Explicitní – implicitní

Deklarativní - nedeklarativní

Sémantická – epizodická (autobiografická, ...)

PAMĚŤ

Teorie sémantické paměti

Teorie paměťových skladů (Atkinson, Schiffrin)

senzorická p. (echoická, ikonická)

krátkodobá p.

dlouhodobá p.

PAMĚŤ

Teorie pracovní paměti (Baddeley)

Fonologický okruh

Vizuálně-prostorový náčrtník

PAMĚŤ

Zapomínání

-Vytěsnění (Freud)

-Interference (proaktivní, retroaktivní)

Amnézie (retrográdní, anterográdní)

Demence

Hermann Ebbinghaus – zapomínání v čase

Co ovlivňuje zapamatování

- Míra opakování

Co ovlivňuje zapamatování

- Organizace materiálu, propojenost jednotlivých částí

Co ovlivňuje zapamatování

- Smysluplnost materiálu; možnost shlukování štěpů do smysluplných celků

Co ovlivňuje zapamatování

7 – 3 – 2 – 1 – 6 – 0 – 6 – 1 - 0

Co ovlivňuje zapamatování

732 – 160 – 610

Co ovlivňuje zapamatování

- Kontext (místo, atmosféra, ...)

Co ovlivňuje zapamatování

- Emoce – např. PTSD

Co ovlivňuje zapamatování

- Zapojení vlastní osoby (sebereferenční efekt) – využití v pedagogice, ...

Co ovlivňuje zapamatování

-představivost; využití v mnemotechnice

-Eidetická představivost

Vybavování autobiografických událostí

-často na základě konstruování podle dominantních událostí

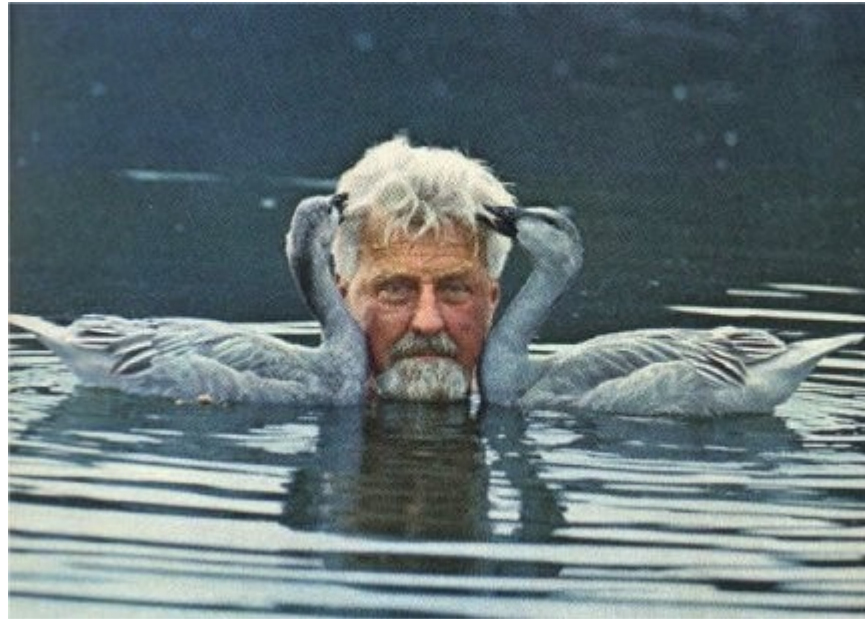
- „flashbulb“ vzpomínky

Co ovlivňuje zapamatování

- ne/dokončenost úlohy, efekt Zeigernikové (např. soap opery)

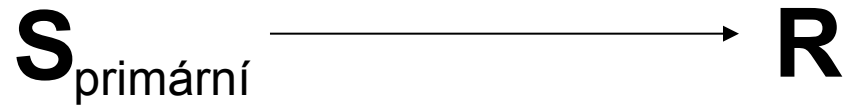
Druhy učení

- senzitiace, habituace
- vtiskávání (imprinting), K. Lorenz

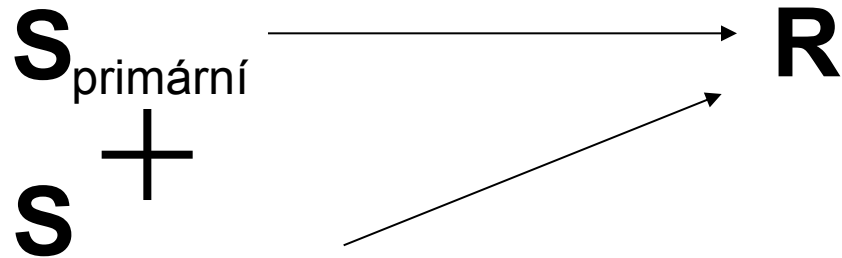
Druhy učení

-Podmiňování primární

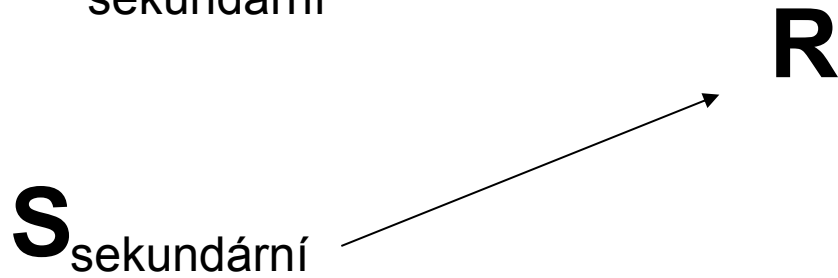

Druhy učení

-Podmiňování sekundární

sekundární

Podmiňování hodnoty peněz

Druhy učení

-Podmiňování operantní/instrumentální (B. Skinner); aktivita organismu, učení se na základě konsekvencí chování

pověřivost, obsedantně kompulzivní porucha

Druhy učení

-Pojmové učení

Druhy učení

- Sociální učení (A. Bandura)

<http://www.youtube.com/watch?v=zerCK0IRjp8>

ČR PLUS –Cestopis evoluce (26.7.2014 – Marek Vácha)

<http://hledani.rozhlas.cz/iRadio/?query=&reader=&stanice%5B%5D=%C4%8CRo+Plus&porad%5B%5D=Leonardo+Plus&offset=10>

1. Proč je problematické měřit psychické vlastnosti jako je inteligence?
(Co o tom říká Stephen J. Gould?)
2. Jaké skupiny obyvatelstva byly/mohou být inteligenčními testy diskriminovány?
Vyjmenujete alespoň 3 skupiny/příklady

.....

Nepovinně:

3. Proč se obhájci eugeniky často odkazují na teorii g-faktoru inteligence
- např.: Bakalář, P. (2003). Tabu v sociálních vědách. Votobia.

a) 4 - 9 - 2 - 3 - 5

b) 8 - 5 - 2 - 3 - 9 - 7

c) 2 - 7 - 3 - 1 - 8 - 6 - 9

d) 6 - 2 - 8 - 1 - 9 - 4 - 3 - 5

e) 9 - 6 - 1 - 3 - 7 - 2 - 5 - 4 - 8

f) 5 - 2 - 4 - 1 - 3 - 8 - 6 - 9 - 7 - 2

g) 6 - 9 - 7 - 1 - 4 - 8 - 2 - 5 - 7 - 1 - 9

h) H - T - K - L - G

i) G - L - F - M - K - H

j) F - H - G - T - L - N - D

k) G - K - D - G - F - T - H - N

l) O - T - D - H - N - D - F - L - K

m) G - F - T - H - K - O - D - M - U - L

Postel
Odpočinek
Unavený
Sen
Ukolébavka
Polštář
Budit
Chrápat
Pokrývka
Podřimovat
Šlofíček
Relax
Klid
Zívat
Ospalý
Měkký
Hajat

Lampa
Javor
Průduch
Zima
Strop
Odpad
Právník
Oceán
Pohovka
Bouře
Koruna
Hora
Vagón
Zvonek

<http://www.youramazingbrain.org.uk/testyourself/eyewitness.htm>